

[Bertel Dahlggaard.]

ærede Finansminister om at give Finansudvalget detaillerede Oplysninger om, hvilken Import der er finansieret af den 20 Mill. Kr.s Kredit, der blev opnaaet i Fjor. Jeg er bange for, at der her er nogle Dollars, som ikke er anvendt paa den Maade, der var fornuftig.

Jeg gaar i øvrigt ud fra, at Forudsætningen for dette Laans Optagelse vil være, at der tilbydes saa gunstige Betingelser, som svarer til de hittidige Forhold paa Laanemarkedet i øvrigt.

I denne Forbindelse vil jeg ogsaa gerne kunne forudsætte Afdragsfrihed for Renten i et vist Antal Aar, idet det er meget betydningsfuldt, at vi netop i selve den Overgangstid, vi staar i produktionsmæssigt set, ikke straks skal til at anvende Dollars til Afdrag paa dette Laan.

Søren Olesen: Man har jo fra alle Sider givet Udtryk for Betænelighed ved at optage et saadant Laan, men paa den anden Side synes det mig, at man gaar temmelig let henover de forskellige Ting, som staar i Forbindelse dermed.

Fra vor Side havde vi helst set, at det var de private, der optog Laanet, naar det gjaldt om at optage Laan til Udvikling af Erhvervslivet. Man vil maaske sige, at det er ugørlig i Øjeblikket for private Erhverv at optage Laan i Udlandet, og at Staten derfor er nødt til at staa som Mellemand. Det maa vel forstaas saadan, at Staten stiller Midlerne til Raadighed for Erhvervslivet som Laan — det er jeg ikke helt klar over. Den højtærede Finansminister vil maaske besvare, om det i saa Fald er Meningen, at Erhvervene skal forrente Laanet til Staten, saadan at det kommer til at hvile i sig selv, og det ikke bliver Skatteyderne, som skal betale Omkostningerne derved.

Jeg synes ogsaa, at hvis man har tænkt sig samme Afdragstid som for Laanet paa de 20 Mill. Dollars, er det en temmelig lang Afdragstid. En Del af de Varer, der bliver indkøbt, vil dog nok ret hurtigt omsættes til Forbrugsvarer paa en eller anden Maade, og saa er det for lang en Løbetid for et saadant Laan. Men selv om det er Tanken at bruge det hovedsagelig til Investering, altsaa Modernisering og Genopbygning af Industrierne, kan man sige, at det dog er af Betydning, at Laanet bliver afdraget, inden Anlæggene er forældede. Hvis man tager en hurtigere Afdragstid, sikrer man sig, at det ogsaa bliver afviklet hurtigere, og at der bliver Efterspørgsel efter danske Varer til at afvikle det med, saa-

ledes at man paa den Maade egentlig stimulerer det danske Erhvervsliv og Arbejde til at yde de Ting, som er nødvendige til Laanets Afdrag og Nedbringelse.

Medens man saaledes kan nære en Del Betænelighed ved selve Laanets Optagelse, maa jeg sige, at vi fra vor Side er næsten mere betænkelige ved de Konsekvenser, som det drager efter sig, for det maa jo være saadan, at naar nu Staten optager Laanet, skal den ogsaa til Dels bestemme, hvordan det skal bruges, og det vil sige, at Erhvervene og Forbrugerne for saa vidt kun faar meget lille Indflydelse paa, hvordan det bliver anvendt. Det er saadan i Øjeblikket, at det er Staten, der skal bestemme over Befolkningens Indkøb og Forbrug paa de forskellige Omraader. Retsforbundet mener ikke, at Staten er saa absolut heldig i den Henseende hele Tiden. Det er nu omtrent saadan, at gennem Valutaordningen og gennem de forskellige Statskontorer bestemmes det, hvordan hver Person her i Danmark skal indrette sin Økonomi. Det minder noget om det kinesiske Familiensystem, hvor den gamle Bedstefader raader over hele Familiens Indtægter, og de enkelte Medlemmer maa henvende sig til ham ogsaa med Hensyn til de Ting, der gælder deres personlige Forbrug.

I Øjeblikket er det saadan valutamæssigt, at Nationalbankdirektøren indtager Stillingen som hele Landets Bedstefader; der maa vi henvende os, hvis vi ønsker en Femøre til Indkøb i Sverige eller et andet Sted. Jeg mener, at den Tilstand, som vi her er kommet ind i, i Længden er uholdbar. Nu læser man netop i Bladene i Dag, at mange Mennesker arbejder i Sverige, kan endda bo herhjemme — det var Helsingør, der var Tale om —, men endnu er ingen af de derved indvundne Fortjenester, saa vidt man kan skønne, tilflydt Nationalbanken, og jeg mener ogsaa, at det vil være umuligt at gennemføre en Kontrol. Jeg har hørt om et bestemt Tilfælde; det drejer sig om en ung Mand, der arbejdede i Sverige, han kom hjem en Gang om Ugen, men hver Gang medførte han et Sæt Tøj; det kan han udmærket have taget paa, og det nye Tøj omsatte han saa herhjemme. Den Slags Ting kan selv den stærkeste Kontrol sikkert ikke standse, uden at vi skal have en utaalelig Tilstand, som Befolkningen vil komme til at lide under mere og mere. Jeg kan heller ikke forstaa, at det kan være saa nødvendigt. Hvorfor har man den Mistillid til Befolkningens Evne til at bedømme, hvilke Varer den har Brug for? Hvorfor tror man absolut, at Befolkningen vil købe ufornuftige Ting,